ਨੰਦ ਰਾਮ (ਡੀ) ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

v.

ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਡੀ) ਐਲਆਰਐਸ ਰਾਹੀਂ।

(2011 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9918)

ਮਾਰਚ 19, 2020

[ਐਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 - ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ 20 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ, ਸਿਰਫ ਜੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਬਕਾਏ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ - ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ,
ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਲੀਜ਼ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ - ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ - ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ
ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਡੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਸਨ
ਲੀਜ਼ ਦੇ 14 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਣਮਿੱਥੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ - ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੀਜ਼ ਨੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ -
ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਯਾਨੀ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰਹੀ
ਡੀ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ - ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ
ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ - ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਕਿ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਮੂਲ ਬਿਆਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕਿ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਨਿਆਂਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 12 ਸਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ

ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ 1960 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 1981 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ

ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਰੇ - ਇਸ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ -

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਮਿੱਥੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ

ਬਹਾਲ - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਐਸ.4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ - ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਤੀਜਾ ਸੀ ਭਾਵ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ - ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ - ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 - ਆਰਟੀਕਲ 67।

ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963: ਆਰਟੀਕਲ 67 - ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਬਜ਼ਾ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ

ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ, ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਰਟੀਕਲ 65 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਹੈ

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ

ਕਿ ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਸੀ

ਲੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ - ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗਾ - ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ 12 ਸਾਲ, ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ.

ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ: ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਗਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ - ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਕਿ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼
ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 - ਐਸ.11.

ਲੀਜ਼: ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ - ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ - ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ - ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ
ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 - ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ - ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ,
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੀੜਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਦੀ
ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਲਡਿੰਗ - ਕਿਹੜੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੀੜਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐਸਟੋਪਲ: ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ
ਰਜਿਸਟਰਡ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਸਟੋਪੇਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਲਟ ਕਬਜ਼ਾ: ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ
ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ
ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਰੰਤਰ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸੱਚੇ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਐਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮਾਲਕ

ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ - ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ.

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

1. ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕੋਲ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ 14 ਸਾਲ ਹੋਰ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ
ਅਣਮਿੱਥੀ ਲੀਜ਼ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਮਿੱਥੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹੱਕ
ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ,
ਐਕਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਪਾਰਸ 23, 24) [1026--; 1027--]

ਸਜਾਦਾਨਾਸ਼ੀਨ ਸਈਦ ਐਮ.ਡੀ. ਵੀ. ਮੂਸਾ ਦਾਦਾਭਾਈ ਉਮਰ [2000] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1095; ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 948; ਸਈਦ ਮੁਹੰਮਦ। ਸਲੀ ਲਬੱਬਾਈ
ਵੀ. ਮੁਹੰਮਦ. ਹਨੀਫਾ (1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 780: [1976] 3 ਐਸਸੀਆਰ
721 ; ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲੁਚੇ ਕੋਇਰ ਆਈਐਲਆਰ (1885) 11 ਕੈਲ 301; ਅਸਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰ। v. ਮੋਹਨ ਵਰਮਾ ਅਤੇ
ਹੋਰ [2019] 2 ਐਸਸੀਆਰ 664 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਗਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ

ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ।
[ਪੈਰਾ 25] [1027--]

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 1370: [1968] 2 ਐਸਸੀਆਰ 887; ਮਥੁਰਾ ਪ੍ਰਸਾਦ,
ਬਾਜੂ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। v. ਡੋਸੀਬਾਈ ਐਨ.ਬੀ. ਜੀਜੀਭੌਏ (1970) 1 613
: [1970] 3 830 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ
ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ

ਸੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੧ ਅਗਲੀ ਅਦਾਲਤ
ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਸੀ
ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਹੋਣਾ
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। [ਪੈਰਾ 27] [1028--]

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ

ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ
ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਸ.ਏ.-3 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 6 ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ
ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ
ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਦੇ ਵੀ
ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੇਸ਼
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ
ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਵੀ
ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ
ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ,

ਸੀਮਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 28] [1028-; 1029- -]

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ੨੦ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗਾ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ੯ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ,

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੀੜਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
ਲੀਜ਼ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੀੜਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ. [ਪੈਰਾ 29] [1029--]

ਭਵਨਜੀ ਲਖਮਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਿੰਮਤਲਾਲ ਜਮਨਾਦਾਸ ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1972) 2 ਐਸਸੀਸੀ 388: [1972] 2 ਐਸਸੀਆਰ
890 ; ਬਦਰੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਇੰਦੌਰ (1973) 2
ਐਸਸੀਸੀ 388 : [1973] 3 ਐਸਸੀਆਰ 15; ਆਰ.ਵੀ. ਭੂਪਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਵੀ.
ਏ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ◌ਾ◌ੂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ (1995) 5 698 : [1995] 2 ਬੇਨਤੀ 658; ਸੇਵੋਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਟੇਟ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਏਆਈਆਰ 2019 ਐਸਸੀ 2664; ਬਿਸ਼ੇਸ਼ਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ੇਸ਼ਰ ਨਾਥ ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰ।
ਆਈਐਲਆਰ (1922) 44 ਸਾਰੇ 583; ਸ਼ੀਓ ਦੁਲਾਰੇ ਲਾਲ ਸਾਹ ਬਨਾਮ ਅਨੰਤ
ਰਾਮ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਏਆਈਆਰ 1954 ਸਭ. 475 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ

ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਲਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗਾ
ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67। ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿੱਥੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਲੀਜ਼ ਏ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 13 ਮਾਰਚ, 1981
23 ਸਤੰਬਰ, 1974 ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਤੱਕ, ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। (ਪਾਰਸ 38, 39] [1038--; 1039--]

ਐਮਈਸੀ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਇੰਦਰ ਮਾਇਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। 80
(1999) ਦਿੱਲੀ ਲਾਅ ਟਾਈਮਜ਼ 67; ਸਿਦਰਾਮ ਲਛਮਾਇਆ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਲਛਮਾਇਆ ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਮਦੁਰ ਦਾ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਨਾਮ ਮਾਲਿਆ ਲਿੰਗਾਇਆ ਚਿਲਕਾ ਆਈਐਲਆਰ 1949 ਬੋਮ 135
(ਐਫਬੀ) : (1948)
ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਉੱਤਰਦਾਤਾ 22 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਸਟੋਪੇਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ
ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਰੰਤਰ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੀ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਬਜ਼ਾ
ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ
ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਾੜਾ ਕਬਜ਼ਾ
ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 41] [1039--]

ਉੱਤਮ ਚੰਦ (ਡੀ) ਐਲਆਰ ਜ਼ਰੀਏ ਬਨਾਮ ਨਾਥੂ ਰਾਮ (ਡੀ) ਐਲਆਰ ਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਹੋਰ। 2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 190 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 15 ਜਨਵਰੀ, 2020 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: (2020) ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ
ਐਸਸੀ 37 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2000] 1 SCR 1095	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 20
AIR 1965 SC 948	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 20
[1976] 3 SCR 721	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 20
[2019] 2 SCR 664	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 22
[1968] 2 SCR 887	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 25
[1970] 3 SCR 830	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 26
[1972] 2 SCR 890	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 29
[1973] 3 SCR 15	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 29
[1995] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 658	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 29
ਏਆਈਆਰ 2019 ਐਸਸੀ 2664	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 29

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9918
2011

2001 ਦੇ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 96 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.11.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸਿਧਾਰਥ ਤੰਵਰ, ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਅਪੂਰਵ ਸਿੰਘਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਗੌਤਮ, ਸਾਹਿਲ ਪਟੇਲ, ਸਾਵਨ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਜੇ ਕੇ ਗੁਪਤਾ, ਮੇਹੁਲ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਵੀਵੀ ਗੌਤਮ, ਸਾਹਿਲ ਪਟੇਲ, ਸਾਵਨ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੈ 12 ਨਵੰਬਰ, 2010 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19 ਵਿੱਚ 3 ਬੀਘੇ 11 ਬਿਸਵਾਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 8, ਭਗਵਾਨਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ, ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ
ਸਾਲਕਾਂ ਕੋਲ 3 ਬੀਘਾ ੧੧ ਬਿਸਵਾਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19 ਅਤੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/20/2 ਵਿੱਚ 1 ਬੀਘਾ 16 ਬਿਸਵਾਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਪ 5 ਬੀਘਾ 7 ਬਿਸਵਾਸ ਪਿੰਡ ਤਤਾਰਪੁਰ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਖਸਰਾ ਐਚ ਨੰਬਰ 9/19 ਵਿੱਚੋਂ 1 ਬੀਘਾ 19 ਬਿਸਵਾਸ ਅਤੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/20/2 ਵਿੱਚੋਂ 16 ਬਿਸਵਾਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਕੁੱਲ ਮਾਪ ਵਿੱਚ

੨ ਬੀਘਾ ੧੫ ਬਿਸਵਾਸ ਨੂੰ ੨੦ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
23 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਤੋਂ 22 ਤੱਕ ਸਤੰਬਰ, 1974 ਨੂੰ 235/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ
- ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਸਾਲ. ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ-
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲਈ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬਚਾਓਕਰਤਾ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਬਕਾਏ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ
ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

"7. ਉਕਤ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਭਾਵ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੀ ਧਿਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇ।

9. ਜੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਬਕਾਏ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਭਾਵ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੀ ਧਿਰ ਨੂੰ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਭਾਵ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ
ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੀ ਧਿਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਲਬਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦੇਵੇਗੀ
ਜ਼ਮੀਨ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਐਕਟ, 1894 [1] ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ 24 ਅਗਸਤ 1959 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ
ਗਈ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ
28,284.85 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ।
ਇਸ 'ਤੇ ਸੁਪਰ ਸਟ੍ਰਕਚਰ. ਵੰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ
ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਮੂਹ ਉਠਾਏ
ਗਏ ਸਨ, ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ, ਦੂਜਾ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ
ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਦਾ। ਦੇਸੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ
ਉਸ ਦੇ ਲੀਜ਼-ਹੋਲਡ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੩੦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਉਠਾ ਕੇ। ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ
ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਸ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ:

1. ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਰਾਮ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨਾ ਲੱਖੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ
ਰਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਤਾਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19 ਅਤੇ 9/20/2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ
ਰਾਜ।

2. ਉਕਤ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਰਾਮ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨਾ ਨੇ ਖਸਰਾ ਨੰ. ਵਿੱਚੋਂ 1 ਬੀਘਾ 19 ਬਿਸਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ।

---

[1] ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਐਕਟ'

9/19 ਅਤੇ 16 ਬਿਸਵਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/20/2 ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦੌਗੀਲਾਲ ਵਾਸੀ ਤਤਾਰਪੁਰ, 22.9.54 ਦੀ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ 11.10.54 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ 2 ਬੀਘਾ 15 ਬਿਸਵਾਸ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੀਜ਼ ਦੇ 14 ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜੋ ਕੁੱਲ 20 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:

"1. ਕੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਆਈਟਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨੰਬਰ 27 ਅਤੇ 28 ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ 2 ਬੀਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 15 ਬਿਸਵਾਸ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ?

2. ਕੀ ਨੰਦ ਰਾਮ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਗਦੀਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਢਾਂਚੇ ਲਈ 2263.20 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦ । ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ?

3. ਕੀ 2 ਬੀਘੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਝੁੱਗੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 15 ਬਿਸਵਾਸ ਕਿਸ ਨੇ ਬਣਾਏ ਸਨ ਧਰਮ ਚੰਦ ਆਦਿ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਹ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਝੁੱਗੀਆਂ?

4. ਰਾਹਤ।

6. ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ, ਅਜਿਹੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ 21 ਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟ ਅਕਤੂਬਰ, 1961 (ਸਾਬਕਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 1/12) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

8. ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੰਦ ਰਾਮ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਏ.ਡਬਲਯੂ.2 ਵਜੋਂ ਨੰਦ ਰਾਮ ਕੋਲ ਰਾਜ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਐਕਸ.ਏ./15, ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਰਾਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਨੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ। ਮੈਂ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਚੰਦ।

ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19 ਨੂੰ 18 ਜੂਨ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 (1) ਤਹਿਤ 1961। ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਪ 1 ਬੀਘਾ 19 ਬਿਸਵਾਸ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੀ।
ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ.

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੇ 12 ਫਰਵਰੀ, 1981 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19, ਮਾਪ 1 ਬੀਘਾ 19 ਬਿਸਵਾਸ, ਯਾਨੀ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ
ਜੋ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਕੋਲ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 13 ਮਾਰਚ, 1981 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਉਹ ਕਥਿਤ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਫਿਰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ
ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਣਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

"10. ਇਹ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਥਿਤ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਥਿਤ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਲੀਜ਼, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਲਗਭਗ 22 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ.

ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ। ਮੂਲ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ
ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19 ਅਤੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/20 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 1/1 ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਬਾਰੇ ਨੋਟਿਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ (ਸਾਬਕਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 1/12) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓਕਰਤਾ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਪਰਖ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ:

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੂਰਾ ਉਪਲਬਧ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19 ਪਿੰਡ ਤਤਾਰਪੁਰ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਇਹ ਹੁਣ ਐਕੁਆਇਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਡੀ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 1/13 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਡੀਡਬਲਯੂ 2 ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19 ਪਿੰਡ ਤਤਾਰਪੁਰ, ਦਿੱਲੀ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 1/12, ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 5/1, ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 1/13 ਦੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ।
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ
ਨੰਦ ਰਾਮ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 22.9.54।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19 ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਤਾਤਾਰਪੁਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ,
ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਡੀਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ◌ਾ◌ੰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਹਨ
ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1/14 ਦੀ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ, ਜੋ ਭਗਵਾਨਾ ਅਤੇ ਨੰਦ ਰਾਮ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 5/1 ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ V ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ
ਕੋਡ, 19082 ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 19633 ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਉਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 23 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਐਕਸ.ਏ-3 ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ
ਅਰਜ਼ੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ
ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ, 18824 ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਅਤੇ 106 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ ਨੋਟਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 2, 'ਕੋਡ'
ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 3, 'ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ'
ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 4, 'ਟੀਪੀ ਐਕਟ'

23 ਸਤੰਬਰ, 1959 ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਏ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
ਵਿਦਵਾਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ
ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ (ਸਾਬਕਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 1/12) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ
ਮੂਲ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:

"1. ਕੀ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ
21 ਅਗਸਤ, 1961 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ (ਸਾਬਕਾ ਪੀਡਬਲਯੂ -1/12) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ?

2. ਜੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ
ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ
ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ?"

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਐਵਾਰਡ (ਐਕਸ ਪੀਡਬਲਯੂ 1/12) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕਿ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"17. ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 1/12 ਨੇ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੀਜ਼ ਪਿਛਲੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਜੀ ਮਿਤੀ 13.9.1960 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ
ਇਸ ਤੱਥਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਖੋਜ ਐਕਸ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 1/12 ਸਿਰਫ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਦਾਲਤ/ਏ.ਡੀ.ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਚਾਨਕ ਜਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਟਿੱਪਣੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। .1/12 ਨੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਸੀ

13.9.1960 ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੀਜ਼ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 12 ਸਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ
ਬੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ 23 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 13 ਮਾਰਚ, 1981 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਨੇ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੀ, ਦੀ 4 ਦਸੰਬਰ, 1997 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।
ਸੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਲਟ ਸਕਦੀ ਸੀ
ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ। ਦੂਜਾ, ਲੀਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਡੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇਗਾ. ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ
ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ
ਲੀਜ਼ ਹੋਲਡ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ
ਕੀ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ V ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸੀ
ਕੋਡ।

ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 67 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 66 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ. ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ, ਨਿਰੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ
ਨਿਰਵਿਘਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ
ਕਿਰਾਇਆ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਪਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 116 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਇੱਕ ਟੀਪੀ ਐਕਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਇਕੱਲੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬੇਦਖ਼ਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ
ਕਿਰਾਏ ਦਾ, ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੱਕ ਸਕਿਆ
ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰੀਜ਼ਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਇਜਾਜ਼ਤ ਯੋਗ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ
ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬਚਾਓਕਰਤਾ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ (ਸਾਬਕਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 1/12) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਸੀ
ਕਿ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਨਿਰਭਰਤਾ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ 13 ਸਤੰਬਰ, 1960 (23 ਸਤੰਬਰ, 1960) ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਰਾਹੀਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰੈਂਸ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ.

ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵ ਆਰਟੀਕਲ 65, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 66 ਜਾਂ 67 ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੋਵੇਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ। ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

	ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ	ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਿਆਦ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
65.	ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਆਜ ਲਈ।	ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ	ਜਦੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਉਲਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
66.	ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।	ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ	ਜਦੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
67.	ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ।	ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ	ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੧੧ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"111. ਲੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ। - ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ-

ਸੀਮਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤ੍ਰਾ:

(ਜੀ) ਜ਼ਬਤ ਕਰਕੇ; ਭਾਵ, (1) ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤ ਤੋੜਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ (2) ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ (3) ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਵਾਲੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਾਪਰਨ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਘਟਨਾ; ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;

(ਜ) ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ, ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ
ਇੱਕ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਜਾਦਾਨਾਸ਼ੀਨ ਸਈਦ ਮੁਹੰਮਦ ਬੀ.ਈ.ਈ. ਐਡ. 5. ਮੂਸਾ ਦਾਦਾਭਾਈ ਉਮਰ5 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ "ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ" ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਵਿਚਲੀ ਖੋਜ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ
ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਲਾ6 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਜੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ "ਜ਼ਰੂਰੀ" ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ
ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ "ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ" ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ
ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੁਡੀਕਾਟਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਸੀ (ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ 7; ਇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ)
ਅਤੇ ਸਈਦ ਮੁਹੰਮਦ। ਸਾਲੀ ਲੱਬਾਈ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ। ਹਨੀਫਾ 8)। ਕਿਹੜੇ ਮਾਮਲੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਹਨ,

---

[5] (2000) 3 350
[6] 15 ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 104
[7] ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 948
[8] (1976) 4 ਐਸਸੀਸੀ 780

ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਟੈਸਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ।

ਸੱਜਾਦਾਨਾਸ਼ੀਨ ਸਈਦ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਨ ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਨ ਬਹਾਦੁਰ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਕੋਅਰ 9 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬਚਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਬੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ "ਸੀ" ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ (1) ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੀ ਕਿਰਾਇਆ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਸੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ; (2) ਕੀ ਕੋਈ ਹੈ ਕਿਰਾਇਆ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਸੀ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਖੋਜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ
ਜੀਵਨ ਕਾਲ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀ ਨੇ ਵਿਧਵਾ 'ਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਸਾਂਝੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਬਚਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਸੀ ਸਾਂਝੇ ਸਨ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਪਿਛਲੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਡੀ ਵਿੱਚ "ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ" ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਸੂਟ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ "ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ" ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਾਂ ਵੱਖਰੀ ਰਸੀਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ।

ਅਸਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ। v. ਮੋਹਨ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ 10,
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਪੁਰਖੀਆਂ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇ.ਜੇ. ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਈ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇ. ਜੇ. ਦੇ ਪੂਰਵ-ਹਿੱਤ ਵਾਲੇ
25 ਨਵੰਬਰ, 1897 ਦੇ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੌਦੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ੧੯੭੨ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਵਿਅਕਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ ਜੋ ਪੀੜਤ ਸਨ
ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਰਲ ਲੈਂਡ ਕੰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1957 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ
ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਲੀਜ਼ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੀ ਸਨ
ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨਿਯਮ 97 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਨਤੀਜਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

---

[9] (1885) 11 301: 12 23 ()
[10] 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1500 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 05.2.2019 ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ

"40. ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹੀ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ (ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਮੂਲ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ (ਵਿਆਖਿਆ V ਵਿੱਚ) ਦੋਵੇਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਲਾਭ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ,

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਫਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਲਈ, ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਫਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ. ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ, ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ

ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ ਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਦੀ ਹੈ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਆਪਣੇ ਖ਼ਤਰੇ 'ਤੇ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ

ਕਾਰਵਾਈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਗਠਜੋੜ ਜੋ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

23. ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕੋਲ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ 14 ਸਾਲ ਹੋਰ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ

ਮਿਆਦ ਸਮਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਲੀਜ਼ ਮਿਆਦ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਮਿੱਥੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ

ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹੱਕ

ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਐਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,
ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 48 ਤਹਿਤ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ
ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੀ-ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ
ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 9/19 ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਗਈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੈਫ੍ਰਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨਹੀਂ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ 11 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ,
ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਥੁਰਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਾਜੂ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਜੀਜੀਭੈਏ 12, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ ਹਨ।
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"5... ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਉਸੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ: "ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ" ਤੱਥ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ। ਇਕੱਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਹੈ: ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ ਹਨ. ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਹੀ ਹੈ

---

[11] ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 1370
[12] (1970) 1 613

ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਾਲ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ। ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹਨ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਫੈਸਲਾ ਹੈ: ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਹੀ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਨਾ ਹੀ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ।

27. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ (ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂ 1/12) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਖੋਜ ਸੀ ਭਾਵ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਗਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁੱਦਾ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਖੋਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੇਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

28. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਇਹ ਨੋਟਿਸ 23 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਸ.ਏ.-3 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਕੋਡ ਦਾ V ਨਿਯਮ 17 ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨੋਟਿਸ (ਐਕਸ.ਏ.-3)
ਰੈਫ਼ਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ
ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

ਕ

ਥਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਸੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ੨੦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਸਾਲ। ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ 23 ਸਤੰਬਰ, 1974 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ
ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ
ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ
ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ। ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ। ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲਾਨਾ ਜਾਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
ਲੀਜ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਐਫ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪੀੜਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਵਨਜੀ ਲਖਮਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਿੰਮਤਲਾਲ ਜਮਨਾਦਾਸ ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 13, ਬਦਰੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ।
ਇੰਦੌਰ 14 ਅਤੇ ਆਰ.ਵੀ. ਭੂਪਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ[15] ਅਤੇ ਸੇਵੋਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਜੀ
ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ[16] ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ

---

[13] (1972) 1 ਐਸਸੀਸੀ 388
[14] (1973) 2 ਐਸਸੀਸੀ 388
[15] (1995) 5 ਐਸਸੀਸੀ 698
[16] 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3873 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 11.04.2019 ਨੂੰ ਹੋਇਆ

ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੧੬ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਵਨਜੀ ਲਖਮਸ਼ੀ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"9. ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨਾ ਬਣਾਓ। ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ. ਪਹਿਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇੱਛਾ ਕਰੋ। ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਵੀਂ ਲੀਜ਼ ਲੈਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਉਪ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਆਪਣੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ....."

ਬਦਰੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਦੌਰ ਦਾ ਵੀ। ਆਰ.ਵੀ. ਭੂਪਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਉਹ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਬਜ਼ਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"8. ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕੌਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨਾਲ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣਾ। ਇਸ ਲਈ, ਦੁਖੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ. ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਮੁਲਾ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (7ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ) ਪੰਨਾ 633 'ਤੇ,

ਦੁੱਖ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:
ਇੱਕ ਦੁੱਖ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਇੱਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ
ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਉਸ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ
ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ। ਦੁੱਖ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਪੰਨਾ 769 'ਤੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੁਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਓ। ਜੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ
ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਹੋਲਡਿੰਗ ਓਵਰ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਰਥ ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ਾ
ਸਹਿਮਤੀ। ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ। ਦੁੱਖ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰਿਸ਼ਤਾ
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ. ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇਗੀ
ਇੱਕੂ ਨਵੀਂ ਕ੍ਰਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਓ। ਕ੍ਰਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ।

13. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਰ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪੀੜਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਥੀਏਟਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ। ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇੱਕ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੇਵੋਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜੋ 24 ਮਈ, 1996 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੦੬ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ
ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 65 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।
ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪੀੜਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸੀ।

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਸ਼ੇਸ਼ਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ।[17] ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਸੀ
19 ਜੁਲਾਈ, 1892 ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 18 ਜੂਨ, 1919 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ
ਜੋ ਹੁਣ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"... ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਸੀ
19 ਜੁਲਾਈ, 1895 ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰੋਕ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਉਹ ਬਣ ਗਏ ਜੋ ਦੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ
ਐਡੀਸਨ ਜ਼ ਲਾਅ ਆਫ ਕੰਟਰੈਕਟ, 10 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
618 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: "ਇਸ ਲਈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ-ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ
ਕ੍ਰਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵੀਹ (ਹੁਣ ਬਾਰਾਂ) ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

---

17 (1922) 44 ਸਾਰੇ 583

ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਏ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ,
ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਉਲਟ ਹੈ
ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਚੰਦਰੀ ਬਨਾਮ ਦਾਜੀ ਭਾਊ [(1900) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ., 24 ਬੋਮ, 504.] ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ
ਤੱਥ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਬੀ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਬੀਬੀ ਬਨਾਮ ਤਾਸ਼ਾ ਹਦਲ ਹੁਸੈਨ [(1908) ਸੀ.ਐਲ.ਜੇ., 648.]। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੩੯ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਜਸਟਿਸ ਸਟੂਅਰਟ ਦੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪਰ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਨੁਕਸਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁੱਖ ◌ਾ◌ੇ ਕਰਕੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"... ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ: "ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਹੈ
ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਨੁਕਸਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ,
ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਨਹੀਂ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਈ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਰਖਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਛਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੱਥ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਓ ਦੁਲਾਰੇ ਲਾਲ ਸਾਹ ਬਨਾਮ ਅਨੰਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ।[18] ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ
ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾ

---

[18] ਏਆਈਆਰ 1954 ਸਭ. 475

ਏ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਨੋਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 (ਕਿਊ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਵੇ। ਜੇ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਜਾਰੀ ਸੀ
ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਲੀਜ਼। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇ ਕੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰੇ
ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"10. ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੀਜਾ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 (ਕਿਊ) ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਹਿਬ ਦਿਆਲ ਲੀਜ਼ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ
ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 (ਕਿਊ) ਜੇ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਕੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ
ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮਹੀਨੇ-ਦਰ-ਮਹੀਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਉੱਤਮ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ
ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"12. ਘਾਟੇ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਨ
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਉੱਤਮ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।
ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ
ਮੰਗ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ

ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ। ਕਾਰਪਸ ਜੁਰਿਸ ਸਿਕੰਡਮ, ਭਾਗ 51,
ਪੰਨਾ 780, 175, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

"ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਰੱਖਣਾ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਭ ਤੋਂ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਹੈ
ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ
ਫ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਪੀੜਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਜਾਂ ਮੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ (1882 ਦਾ ਨੰਬਰ 4) ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

"ਜੇ ਡ੍ਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਘੱਟ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ
ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਮਕਸਦ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹੀਨੇ-ਦਰ-ਮਹੀਨੇ ।

ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲਛਮਾਇਆ ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਮਦੁਰ ਦੇ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਿਦਰਾਮ ਲਚਮਾਇਆ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਚ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਇਹ ਇਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਰਮਾਣ ਹੈ
ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦਾ ਜੋ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ, ਉਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਲੇਖ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਮਾੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ। ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ, ਚਾਹੇ ਧਾਰਾ 139 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 144 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਾ ਸੀ
ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਤਹਿਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

---

19 ਆਈਐਲਆਰ 1949 ਬੋਮ 135 (ਐਫਬੀ) : 1948 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 4

"ਹੁਣ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ 11 ਜੂਨ, 1925 ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਖੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਕੁਬੂਜ਼ਾ ਗ਼ਲਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਾਡੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਭਗ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਧਾਰਾ 139 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕੰਥੇਪਾ ਬਨਾਮ ਕੰਥੱਪਾ। ਸ਼ੇਸ਼ਨਪਾ, [(1897) 22 ਬੋਮ. 893.] ਸਰ ਚਾਰਲਸ ਫਰਨ, ਚੀਫ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਜਸਟਿਸ, ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਕੈਂਡੀ। ਉੱਥੇ ਪੰਨਾ 897 'ਤੇ ਸਰ ਚਾਰਲਸ ਫਰਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਝੁਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜਿੱਥੇ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਮਾ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ "ਜਿੱਥੇ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦਾ" ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ
ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਨਵੀਂ ਲੀਜ਼ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ। ਪਰ ਜੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਰਾਇਆ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਮਾ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
12 ਸਾਲ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਧਾਰਾ 139 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਕੀ ਉਸਦਾ ਹੈ
ਕਬਜ਼ਾ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ, ਅਸੀਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

ਨੰਬਰ 2 ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਆਰਟੀਕਲ 139. ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ 'ਚ ਐਮਈਸੀ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਇੰਦਰ ਮਾਇਰਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਓ.ਆਰ.ਐਸ.[20]ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 108 (ਕਿਊ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:
40. ਧਾਰਾ 108 (ਕਿਊ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀ। ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਹੈ
ਆਪਣੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਡੀ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਰੁਤਬਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ.

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਹੈ
ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਲਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਐਸਟੋਪੇਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ,
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ,
ਪਹਿਲਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ 108 (), ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਚਾਹੇ ਉਹ ਹੋਵੇ
ਇੱਕ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਮਹੀਨੇ-ਦਰ-ਮਹੀਨੇ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ,
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਇਮਾਰਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

---

[20] 80 (1999) ਦਿੱਲੀ ਲਾਅ ਟਾਈਮਜ਼ 679

43. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀੜਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਜਾਂ ਉਪਕਰਣ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ. ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਪਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ।
ਕਿਸੇ ਸਾਬਕਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਿਆਂਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ
ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਹਿਮੁਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੀਨੇ-ਦਰ-ਮਹੀਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ। ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੇਸਨੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਉਸਦੀ (ਕਿਰਾਏਦਾਰ) ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.

44. ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ, ਪੀੜਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਓਵਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਹੀਨੇ-ਦਰ-ਮਹੀਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਮਹੀਨੇ-ਦਰ-ਮਹੀਨੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹੈ ਜੋ ਟੰਡਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਪਰ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ-
ਲੀਜ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਹੀਨੇ-ਦਰ-ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ. ਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮਹੀਨੇ-ਦਰ-ਮਹੀਨੇ (ਜਾਂ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ) ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਸੰਕਟਕਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਛੱਡਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹੀਨੇ-ਦਰ-ਮਹੀਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਇਕੱਲੇ ਆਰਟੀਕਲ 67 ਦੁਆਰਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਆਰਟੀਕਲ 65 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਹੈ ਭਾਵ ਆਰਟੀਕਲ 67 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੬੭ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਸੂਟ ਹੋਣਾ
ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 13 ਮਾਰਚ, 1981 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 23 ਮਾਰਚ 1981 ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਤੰਬਰ, 1974, ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ 22 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਸਟੋਪੇਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵਾ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ
ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੀ
12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਉਸਦਾ ਨਿਰੰਤਰ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਬਜ਼ਾ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ
ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਭਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਸਿਰਲੇਖ. ਉਲਟ ਦਾ ਸਵਾਲ
ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉੱਤਮ ਚੰਦ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਐਲਆਰ ਬਨਾਮ ਨੱਥੂ ਰਾਮ (ਡੀ) ਰਾਹੀਂ ਐਲਆਰ ਜ਼ਰੀਏ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।[21].

2020 ਦੀ 21 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 190 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 15 ਜਨਵਰੀ, 2020 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: 2020 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ 37

42. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ATTESTED BY ME
Mrs. VAISHALI A. RAMDHAN
ADVOCATE & NOTARY PUBLIC (Govt. of India)
Uran, Navi Mumbai
Regd. No. 10519
Parties are Responsible for
Contents of Documen